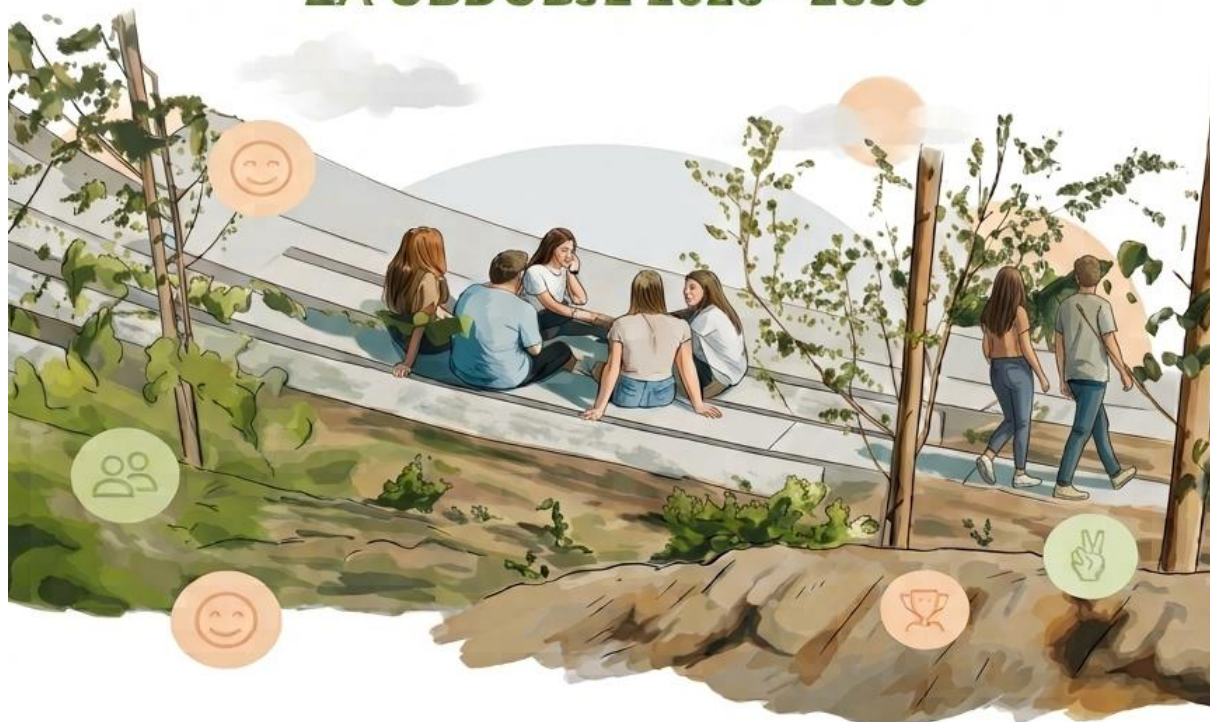

OBČINA SEMIČ

STRATEGIJA ZA MLADE OBČINE SEMIČ ZA OBDOBJE 2026 - 2030

Pripravila **Občina Semič** v sodelovanju z
Odborom za mlade

Predlog dokumenta – 1. obravnava

September 2026

KAZALO

1. UVOD	4
2. OSNOVNI POJMI	4
3. POLITIČNI IN ZAKONODAJNI OKVIR PRIPRAVE STRATEGIJE ZA MLADE	6
3.1. Mladi in lokalna skupnost.....	6
3.2. Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja	9
4. MLADI V OBČINI SEMIČ	10
4.1. Mnenje mladih o življenju v Občini Semič – Nič za mlade, brez mladih	10
5. KLJUČNE UMERITVE NADALJEVANJA RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI SEMIČ...	11
5.1. Uresničevanje in spremljanje uresničevanja Strategije za mlade občine Semič.....	11
6. STRATEGIJA ZA MLADE OBČINE SEMIČ 2026 – 2030: STRATEŠKI CILJI IN UKREPI	12
6.1. Mladinska politika, mladinsko delo in informiranje	12
STRATEŠKI CILJ 1: Spodbujanje razvoja mladinske politike v občini Semič in sinhrono delovanje akterjev na področju mladine v občini	13
UKREP 1.1: Delovanje Odbora za mlade v občini Semič.....	13
UKREP 1.2: Spodbude za obuditev Mladinskega sveta Bele krajine	14
STRATEŠKI CILJ 2: Okrepitev mladinskega organiziranja v občini.....	14
UKREP 2.1: Zagotavljanje prostora in finančnih sredstev za delovanje mladinskega centra	14
STRATEŠKI CILJ 3: Vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini	15
UKREP 3.1: Sistem informiranja mladih	15
6.2. Participacija mladih	15
STRATEŠKI CILJ 4: Vključevanje mladih v odločanje v lokalni skupnosti	16
UKREP 4.1: Letna srečanja župana / županje z mladimi iz občine Semič	16
UKREP 4.2: Posveti Odbora za mlade z mladimi iz občine Semič.....	16
UKREP 4.3: Vzpostavitev participativnega proračuna z vključitvijo projektov, namenjenih vključenosti in povezovanju mladih	16
6.3. Izobraževanje mladih.....	17
STRATEŠKI CILJ 5: Spodbujanje formalnega in neformalnega izobraževanja mladih.....	17
UKREP 5.1: Spodbujanje izvajanja neformalnega izobraževanja ter sofinanciranje projektov in programov neformalnih usposabljanj za mlade.....	17
UKREP 5.2: Spodbujanje in omogočanje opravljanja obvezne prakse oz. praktičnega usposabljanja dijakov in študentov v službah občinske uprave, javnih zavodih in javnih podjetjih, katerih ustanoviteljica je Občina.....	18
UKREP 5.3: Spodbujanje in omogočanje opravljanja počitniškega dela dijakov in študentov v službah občinske uprave, javnih zavodih in javnih podjetjih, katerih ustanoviteljica je Občina	18

UKREP 5.4: Predstavitev možnosti nadaljnega izobraževanja osnovnošolcem in srednješolcem	19
UKREP 5.5: Lokalna skupnost sofinancira štipendije oz. spodbude za lokalno pomembne in deficitarne poklice	20
UKREP 5.6: Spodbujanje raziskovanja lokalnega okolja z denarnimi nagradami za zaključna dela študentov.....	20
UKREP 5.7: Sofinanciranje regijske štipendijske sheme	21
6.4. Zaposlovanje mladih, razvoj podjetniška in spodbude gospodarstvu.....	21
STRATEŠKI CILJ 6: Spodbujanje zaposlovanja mladih	22
UKREP 6.1: Lokalna skupnost zagotavlja sofinanciranje programov spodbujanja delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih v lokalni skupnosti – program javna dela	22
UKREP 6.2: Podpora aktivnostim za večanje zaposlitvenih možnosti mladih	22
UKREP 6.3: Sofinanciranje Podjetniškega inkubatorja Bela krajina	23
UKREP 6.4: Spodbujanje svetovanja, mentorstva, izvajanja neformalnega izobraževanja s področja podjetništva ter krepitev kompetenčne opremljenosti mladih preko Podjetniškega inkubatorja Bela krajina.....	23
UKREP 6.5: Zagotavljanje delovanja coworking prostora	24
6.5. Stanovanjska politika za mlade	24
STRATEŠKI CILJ 7: Zagotovitev večje dostopnosti mladih do stanovanj.....	25
UKREP 7.1: Lokalna skupnost zagotavlja pomoč mladim in mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega problema.....	25
6.6. Prosti čas, šport, kultura in zdravje mladih	26
STRATEŠKI CILJ 8: Zagotavljanje infrastrukture za kakovostno preživljanja prostega časa mladih	27
STRATEŠKI CILJ 9: Zagotavljanje brezplačnih športnih programov za kvalitetno in zdravo preživljanje prostega časa mladih	27
6.7. Socialna vključenost in enake možnosti mladih	29
STRATEŠKI CILJ 10: Izboljšanje pogojev za socialno vključenost mladih	29
7. ZAKLJUČEK	32
8. VIRI.....	33

1. UVOD

Lokalna strategija za mlade je akt občinskega sveta, s katerim Občina za srednje ali dolgoročno obdobje (pogosto 5 – 9 let) strukturirano vsebinsko in finančno načrta svoje delovanje na področju mladine.

Načrtno urejanje področja mladine je eden temeljnih pogojev za vzpostavitev dolgoročnega in varnega okolja za življenje in razvoj mladih; takšnega okolja torej, ki sistematično odgovarja na družbene izzive časa ter na potrebe in želje mladih v posameznih lokalnih skupnostih.

Občina Semič je v letu 2019 pristopila k sistematični pripravi prve strategije za mlade, ki je za nadaljnjih 5 let strukturirano vsebinsko načrta delovanje Občine na področju mladine. Navedeno strategijo za obdobje od leta 2021 do leta 2025 je potrdil Občinski svet Občine Semič, in sicer 16. 12. 2020.

Temeljni cilji Strategije za mlade občine Semič ostajajo isti, kot v predhodni strategiji:

- strateško načrtati delovanje občine na področju mladine;
- okrepiti mladinsko organiziranje in mladinsko delo v občini;
- okrepiti participacijo mladih v občini;
- določiti vsebino in obseg ukrepov Občine Semič na posameznih prednostnih področjih, ki vplivajo na življenje in razvoj mladih v občini;
- omogočati raznolike ukrepe, ki bodo mladim omogočili razvoj, samostojnost in dolgoročno življenje v lokalnem okolju.

2. OSNOVNI POJMI

Področje mladine v občini Semič opredeljujejo spodaj navedeni temeljni pojmi, ki so oblikovani na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS):

- **»mladi«** so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta, ki živijo, delajo ali se izobražujejo v občini;
- **»mladinski sektor«** so področja, na katerih v občini poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo, in sicer:
 - avtonomija mladih,
 - neformalno učenje in usposabljanje ter večanje kompetenc mladih,
 - dostop mladih do trga delovne sile in razvoj podjetnosti mladih,
 - skrb za mlade z manj priložnostmi v družbi,
 - prostovoljstvo, solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje mladih,
 - mobilnost mladih in mednarodno povezovanje,
 - zdrav način življenja in preprečevanje različnih oblik odvisnosti mladih,

- dostop mladih do kulturnih dobrin in spodbujanje ustvarjalnosti ter inovativnosti mladih in
 - sodelovanje mladih pri upravljanju javnih zadev v družbi.
- **»mladinsko delo«** je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve;
 - **»lokalna mladinska politika«** je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih lokalnih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami;
 - **»organizacija v mladinskem sektorju«** je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju na območju občine, je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet in ima sedež v občini;
 - **»mladinska organizacija«** v občini je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje otrok in/ali mladih, ki ima najmanj 90 % članstva v starosti do 29 let in najmanj 70 % članov vodstva v starosti od 15 do 29 let, ima sedež v občini in s svojim delovanjem na območju občine omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju;
 - **»organizacija za mlade«** je neprofitna pravna oseba s sedežem v občini, ki na območju občine izvaja dejavnosti, namenjene tudi uveljavljanju interesov otrok in/ali mladih, vendar pa teh aktivnosti ne upravljajo, pripravljajo, izvajajo in vrednotijo mladi, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga;
 - **»mladinski center«** je osrednja organizacija za mlade. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno, razvojno;

- **»mladinski svet lokalne skupnosti«** je krovna mladinska organizacija, ki ima sedež v občini in je organizirana v skladu z zakonom, ki opredeljuje mladinske svete. Mladinski svet ima v občini status mladinskega predstavništva. Zastopa interese mladih in mladinskih organizacij pri lokalnih (občinskih) oblasteh in se z njimi dogovarja o aktivnosti, sredstvih ter infrastrukturi, ki bo namenjena mladim. Prav tako ima v skladu z Zakonom o mladinskih svetih (ZMS, 6. člen) pravico do dajanja mnenj v vseh zadevah, obravnavanih v občinskih organih, ki zadevajo mlade. S svojim delovanjem poleg tega spodbuja dejavnost mladinskih organizacij ter skrbi za informiranje njihovega članstva in širše javnosti o politiki lokalne skupnosti, predvsem na področjih, ki zadevajo mlade;
- **»mladinska infrastruktura«** je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), ki je na območju občine namenjen predvsem mladim, za izvajanje mladinskega dela;
- **»mladinski program«** je skupek mladinskih dejavnosti, ki ga v občini izvaja mladinska organizacija ali organizacija za mlade z namenom doseganja svojega osnovnega poslanstva, in poteka nepretrgoma skozi večji del leta, vsaj 30 tednov v letu, ter vključuje vsaj 15 aktivnih udeležencev;
- **»mladinski projekt«** je posamična aktivnost izvajalca v občini, ki ima datumsko opredeljen začetek in konec, kot na primer prireditve ali druga enkratna akcija.

3. POLITIČNI IN ZAKONODAJNI OKVIR PRIPRAVE STRATEGIJE ZA MLADE

3.1. Mladi in lokalna skupnost

Mladi predstavljajo pomemben razvojni potencial vsake lokalne skupnosti. Njihov položaj, možnosti za osamosvajanje, vključevanje v družbo, dostop do izobraževanja in zaposlitve ter možnosti za aktivno sodelovanje pri razvoju lokalnega okolja pomembno vplivajo na prihodnji razvoj občine. Za manjše in demografsko bolj ranljive lokalne skupnosti je ustvarjanje pogojev za kakovostno življenje, delo in osebni razvoj mladih še posebej pomembno, saj vpliva na njihove odločitve o tem, ali bodo v občini ostali, se vanjo vračali ter v njej dolgoročno soustvarjali življenje skupnosti.

Vstop mladih v odraslost je danes bolj kompleksen in praviloma daljši proces kot v preteklosti. Na možnosti za doseganje samostojnosti vplivajo predvsem dostopnost stanovanj, zaposlitvene možnosti in kakovost zaposlitev, možnosti za izobraževanje in pridobivanje kompetenc, dostop do informacij, mobilnost, socialni položaj, zdravje in dobro počutje ter možnosti za vključevanje v družbeno in javno življenje. Poseben izziv predstavlja tudi odseljevanje mladih zaradi izobraževanja, zaposlitve ali iskanja boljših življenjskih pogojev, pri čemer je za lokalno skupnost pomembno ustvarjanje pogojev, ki spodbujajo njihovo vračanje oziroma dolgoročno odločitev za življenje v občini.

Prihodnja mladinska politika zato ne more biti usmerjena zgolj v izvajanje posameznih programov za mlade, temveč mora celostno naslavljaliti pogoje, v katerih mladi živijo, se izobražujejo, delajo, ustvarjajo, vzpostavljajo samostojno življenje in sodelujejo pri oblikovanju skupnosti. V ospredju mora biti ustvarjanje okolja, v katerem imajo mladi možnost razvijati svoje potenciale, sprejemati samostojne življenjske odločitve ter aktivno prispevati k razvoju Občine Semič.

Pomemben del mladinske politike je zato avtonomija mladih. Ta pomeni možnost, da mladi ob ustrezni podpori postopoma pridobivajo ekonomsko, bivanjsko, socialno in osebno samostojnost. Pri tem imajo pomembno vlogo bivalne razmere, kakovostna delovna mesta, možnosti za pridobivanje znanja in kompetenc ter dostop do podpornih storitev in informacij.

Občina mora pri tem posebno pozornost nameniti tudi zdravju in dobremu počutju mladih, vključno z duševnim zdravjem, preprečevanjem različnih oblik zasvojenosti, spodbujanjem zdravega življenjskega sloga ter ustvarjanjem varnega in vključujočega okolja. Pomembno je, da so ukrepi dostopni tudi mladim z manj priložnostmi, mladim iz socialno ali ekonomsko ranljivih okolij ter mladim, ki niso vključeni v formalne mladinske organizacije.

Vse pomembnejše področje predstavlja tudi izobraževanje, neformalno učenje in razvoj kompetenc. Mladi potrebujejo poleg formalne izobrazbe tudi priložnosti za pridobivanje praktičnih, digitalnih, socialnih, podjetniških, ustvarjalnih in drugih kompetenc. Lokalna skupnost lahko pri tem krepí povezovanje med mladimi, izobraževalnimi ustanovami, gospodarstvom, društvu, mladinskimi organizacijami in drugimi akterji.

Poseben razvojni izziv je zaposlovanje mladih in njihova povezanost z lokalnim gospodarstvom. Občina lahko deluje kot vezni člen med lokalnimi delodajalci, mladimi in drugimi institucijami ter prispeva k ustvarjanju priložnosti za praktično usposabljanje, prve zaposlitve, podjetništvo, samozaposlovanje ter razvoj novih oblik gospodarske aktivnosti. Pri tem je pomembno tudi spodbujanje mladih, ki so se zaradi izobraževanja ali zaposlitve odselili, k ohranjanju vezi z občino in vrnitvi v domače okolje.

Za dolgoročno ohranjanje mladih v lokalnem okolju je ključna bivanjska politika za mlade. Dostop do primerne in cenovno dosegljivega stanovanja je eden od pomembnih pogojev za osamosvajanje mladih, oblikovanje lastnega gospodinjstva in družine ter dolgoročno odločitev za življenje v občini. Strategija zato obravnava stanovanjsko področje kot eno od ključnih področij lokalne mladinske politike.

Enako pomembna je participacija mladih. Mladi niso zgolj ciljna skupina občinskih ukrepov, ampak so partnerji pri oblikovanju lokalne skupnosti. Sodelovanje mladih mora zato potekati pri načrtovanju, izvajanju in vrednotenju ukrepov, ki vplivajo na njihovo življenje. Pri tem je treba poleg organizirane mladine vključevati tudi neorganizirane mlade in skupine, ki so v obstoječe oblike participacije vključene manj pogosto.

Aktivna participacija mladih krepí demokratično kulturo, občutek pripadnosti lokalni skupnosti in odgovornost za njen razvoj. Revidirana Evropska listina o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje poudarja, da participacija mladih ni omejena zgolj na volitve, temveč vključuje pravico,

sredstva, prostor, priložnost in po potrebi podporo za sodelovanje pri odločanju in oblikovanju skupnosti. (Mladinska soba, KC, ipd.)

Za Občino Semič je zato pomembno, da mladim omogoča različne oblike sodelovanja – od neposrednega dialoga z občino, vključevanja v posvetovalne mehanizme, sodelovanja v mladinskih organizacijah in društvih do projektne sodelovanja, prostovoljstva in drugih oblik aktivnega državljanstva. Posebno pozornost je treba nameniti tudi razvoju mladinskega dela in programov za podporo za mlade.

Mladinska politika mora hkrati upoštevati spremenjene življenjske navade in potrebe mladih. Digitalizacija, družbena omrežja, nove oblike izobraževanja in dela, podnebne spremembe, mobilnost ter hitro spreminjajoče se potrebe trga dela ustvarjajo nove priložnosti, pa tudi nova tveganja. Lokalna skupnost mora zato mladim omogočiti dostop do sodobnih znanj, digitalnih kompetenc, kakovostnih informacij ter prostorov in programov, kjer lahko razvijajo svoje ideje in potencialne.

Pri pripravi Strategije za mlade Občine Semič 2026–2030 smo izhajali tudi iz načela enakih možnosti in vključevanja. Ukrepi so oblikovani tako, da so dostopni različnim skupinam mladih, ne glede na njihov socialni položaj, kraj bivanja znotraj občine, izobrazbo, zaposlitveni status ali druge osebne okoliščine. Posebej pomembno je doseganje mladih, ki zaradi različnih razlogov niso vključeni v obstoječe organizacije, programe ali podporne mehanizme.

Pravna podlaga za pripravo in izvajanje lokalne mladinske politike je predvsem Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS). Zakon določa, da so nosilci javnega interesa v mladinskem sektorju država in samoupravne lokalne skupnosti, za uresničevanje javnega interesa na lokalni ravni pa so pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti. ZJIMS občinam omogoča, da mladinsko politiko izvajajo s sprejetjem lokalnega programa za mladino, ustanovijo delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja, finančno podporo programom v mladinskem sektorju ter drugimi ukrepi.

Pri pripravi Strategije je treba upoštevati tudi aktualni Zakon o lokalni samoupravi (ZLS), ki določa občino kot temeljno samoupravno lokalno skupnost, ki v okviru ustave in zakonov samostojno ureja in opravlja svoje zadeve ter zadovoljuje potrebe in interese svojih prebivalcev.

Strategija se vsebinsko povezuje tudi z nacionalnimi in evropskimi usmeritvami na področju mladine. Pri tem so upoštevani aktualni nacionalni strateški dokumenti ter področja, ki jih na nacionalni ravni obravnava mladinska politika: izobraževanje, trg dela, zdravje in dobro počutje, stanovanjska politika, družba ter kultura, umetnost in ustvarjalnost.

Strategija za mlade Občine Semič 2026–2030 zato ni zgolj seznam programov in projektov, namenjenih mladim. Je strateški okvir lokalne mladinske politike, s katerim Občina Semič opredeljuje prednostna področja, cilje in ukrepe za izboljšanje položaja mladih ter ustvarjanje pogojev za njihov dolgoročni razvoj in vključevanje v lokalno skupnost.

Pri izvajanju strategije bo poudarek predvsem na sodelovanju med občino, mladinskimi organizacijami, Odborom za mlade, društvi, vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, gospodarstvom,

drugimi javnimi institucijami ter mladimi samimi. Strategija temelji na načelu »nič o mladih brez mladih«, pri čemer so bili mladi vključeni že v fazo priprave dokumenta, vključeni pa bodo tudi v njegovo izvajanje.

Cilj Strategije za mlade Občine Semič 2026–2030 je zato ustvariti pogoje, v katerih bodo mladi lahko ostali, se vračali in se aktivno vključevali v življenje občine, hkrati pa občino razvijali kot prostor kakovostnega bivanja, dela, ustvarjanja in sodelovanja.

Strategija za mlade Občine Semič 2026–2030 je tako predvsem zaveza občine, da bo mladinsko politiko razvijala sistematično, dolgoročno, vključujoče in v neposrednem dialogu z mladimi ter da bo pri vseh pomembnejših odločitvah, ki vplivajo na življenje mladih, upoštevala njihov položaj, potrebe in razvojne potencialne.

3.2. Zakonodajna ureditev mladinskega sektorja

Mladinski sektor v Republiki Sloveniji ureja več predpisov in strateških dokumentov, pri čemer sta za položaj in delovanje mladih ter za izvajanje mladinske politike na lokalni ravni najpomembnejša Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) in Zakon o mladinskih svetih (ZMS). Poleg njiju je za delovanje lokalne skupnosti pomemben tudi Zakon o lokalni samoupravi (ZLS), ki določa pristojnosti občin pri zadovoljevanju potreb in interesov prebivalcev.

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10 in 21/18 – ZNOrg)

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS) je temeljni predpis na področju mladinske politike v Sloveniji. Opredeljuje mladinski sektor, javni interes v mladinskem sektorju ter način njegovega uresničevanja na državni in lokalni ravni.

Na lokalni ravni občina izvaja mladinsko politiko skladno z lokalnimi potrebami, zmožnostmi in okoliščinami. Pri tem lahko sprejme lokalni program za mladino, ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja, finančno podpira programe v mladinskem sektorju ter izvaja druge ukrepe (27. člen ZJIMS). Mladinski center je opredeljen kot organizirano funkcionalno središče za mlade, v katerem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni (28. člen ZJIMS).

ZJIMS tako predstavlja pomembno pravno podlago za oblikovanje in izvajanje Strategije za mlade Občine Semič 2026–2030 ter za načrtovanje ukrepov, ki odgovarjajo na potrebe in lokalne okoliščine mladih.

Zakon o mladinskih svetih (Uradni list RS, št. 70/00, 42/10 in 45/24)

Zakon o mladinskih svetih ureja položaj, delovanje, dejavnost in financiranje mladinskih svetov. Mladinski svet lokalne skupnosti je pravna oseba zasebnega prava, v kateri se združujejo mladinske organizacije, ki izpolnjujejo z zakonom določene pogoje, ter zastopa interese svojih članic.

ZMS določa tudi pomembno vlogo mladinskih svetov pri vključevanju mladih v oblikovanje lokalnih politik. Organi lokalne skupnosti morajo mladinski svet pred določenjem predlogov predpisov, ki

neposredno vplivajo na življenje in delo mladih, o tem obvestiti ter mu omogočiti, da poda svoje mnenje (6. člen ZMS). Mladinski sveti lahko sredstva za svoje delovanje pridobivajo tudi iz proračunov lokalnih skupnosti na podlagi predloženega programa (7. člen ZMS).

ZMS tako predstavlja pomembno pravno podlago za sodelovanje mladinskih organizacij z občino, zastopanje interesov mladih ter njihovo vključevanje v oblikovanje lokalnih politik.

Nacionalni program za mladino

Pomemben strateški okvir za oblikovanje mladinske politike v Sloveniji predstavlja Nacionalni program za mladino (NPM). V skladu z ZJIMS je nacionalni program za mladino temeljni programski dokument, ki opredeljuje prednostne naloge in ukrepe v javnem interesu v mladinskem sektorju, ki ga sprejema Državni zbor.

Veljavna Resolucija o Nacionalnem programu za mladino 2013–2022 je že potekla. Za novo obdobje je pripravljen predlog Resolucije o Nacionalnem programu za mladino za obdobje 2023–2032, ki je trenutno v postopku medresorskega usklajevanja. Predlog predstavlja horizontalni strateški okvir, ki povezuje ukrepe različnih resorjev in naslavlja ključna področja življenja mladih.

Pri pripravi Strategije za mlade Občine Semič za obdobje 2026–2030 smo upoštevali usmeritve predloga novega nacionalnega programa, hkrati pa Strategijo oblikovati skladno z lokalnimi potrebami, značilnostmi in razvojnimi izzivi mladih v občini. Sprejetje novega NPM bo predstavljalo dodaten nacionalni okvir za nadaljnje načrtovanje in izvajanje ukrepov na lokalni ravni.

4. MLADI V OBČINI SEMIČ

4.1. Mnenje mladih o življenju v Občini Semič – Nič za mlade, brez mladih

Pri pripravi Strategije za mlade Občine Semič 2026–2030 smo k sodelovanju povabili mlade, stare od 15 do 29 let, ki prebivajo v Občini Semič. Želeli smo jim omogočiti, da izrazijo svoje želje, potrebe in predloge ter tako prispevajo k oblikovanju prihodnjega razvoja občine. Občina Semič je sodelovala pri pripravi »Ankete za mlade – S časom naprej«, ki jo je pripravil Odbor za mlade. Anketa je bila izvedena v spletni obliki in promovirana prek spletnih kanalov Sem'ske mladine. Njen namen je bil prepoznati ključne potrebe, pričakovanja in interese mladih ter jih vključiti v pripravo nove strategije. Anketo je izpolnilo 41 mladih.

Med odgovori je kot najbolj izpostavljeno področje izstopala stanovanjska problematika. Mladi si želijo predvsem več dostopnih stanovanj in stanovanjskih možnosti, več zemljišč oziroma parcel za gradnjo, stanovanjske razmere pa povezujejo tudi z možnostjo, da bi lahko ostali in si ustvarili prihodnost v Občini Semič.

Pomembno področje predstavlja tudi kakovostno preživljanje prostega časa, kultura in druženje. Iz odgovorov je razvidna želja po vsebinah, ki bi bile bolj prilagojene mladim in bi prispevale k živahnemu družabnemu življenju v občini. Mladi so izpostavili tudi potrebe po štipendiranju,

pomoči pri zaposlovanju, razvoju športne infrastrukture in kolesarskih poti ter večji vključenosti mladih v procese odločanja.

Izvedena je bila tudi Okrogla miza za mlade - »Klepet brez cenzure: S časom naprej«. Okrogle mize so se udeležili mladi, ki so v sproščenem in spodbudnem okolju razpravljali o željah, potrebah ter oblikovali konkretne predloge za prihodnost. Posebno pozornost so namenili stanovanjski problematiki, štipendiranju in obveščanju, športu ter kulturi. Razprava je potrdila motiviranost mladih za aktivno sodelovanje pri razvoju občine ter ponudila dodatne usmeritve za oblikovanje ukrepov strategije.

Rezultati ankete, izvedene okrogle mize in drugih predlogov mladih kažejo, da si mladi želijo predvsem pogojev za samostojno življenje in ustvarjanje prihodnosti v domačem okolju, ob tem pa več možnosti za druženje, kulturno in športno udejstvovanje ter aktivno sodelovanje pri oblikovanju lokalnega okolja. Zbrane ugotovitve, predlogi in pobude so predstavljali pomembno podlago pri določanju prednostnih področij in ukrepov Strategije za mlade Občine Semič 2026–2030.

5. KLJUČNE UMERITVE NADALJEVANJA RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI SEMIČ

Glede na cilje pričujoče lokalne strategije za mlade, stanje na področju mladine v občini in vloge Občine pri uresničevanju javnega interesa v mladinskem sektorju navajamo ključne usmeritve nadaljnjega razvoja lokalne mladinske politike v občini Semič:

1. Usmerjeno in neprekinjeno vlaganje sredstev in pozornosti Občine v mlade ter v njihovo doseganje avtonomije.
2. Zagotavljanje pogojev za učenje in priložnosti za pridobivanje izkušenj z namenom omogočanja razvoja znanj, spretnosti in kompetenc mladih, ki jih potrebujejo za polno vključevanje na trg dela in v civilno družbo.
3. Zagotavljanje participacije mladih pri oblikovanju, implementaciji in vrednotenju lokalne mladinske politike.

5.1. Uresničevanje in spremljanje uresničevanja Strategije za mlade občine Semič

Strategijo za mlade občine Semič 2026–2030 sprejme Občinski svet Občine Semič. Strategijo za mlade občine Semič sta pripravila Odbor za mlade v Občini Semič in Občina Semič.

Za uresničevanje Strategije za mlade občine Semič 2026–2030 je odgovorna Občina Semič.

Na podlagi Strategije za mlade občine Semič 2026–2030 občinski svet sprejme izvedbene načrte v skladu s sprejetim občinskim proračunom. Sprotno spremljanje in vrednotenje izvajanja strategije za mlade izvaja Odbor za mlade v občini Semič.

6. STRATEGIJA ZA MLADE OBČINE SEMIČ 2026 – 2030: STRATEŠKI CILJI IN UKREPI

Občina Semič je s Strategijo za mlade v preteklem obdobju sledila cilju ustvarjanja spodbudnega in vključujočega okolja, v katerem lahko mladi razvijajo svoje potenciale, pridobivajo nova znanja in veščine ter se aktivno vključujejo v življenje lokalne skupnosti. Pri tem smo si prizadevali mladim omogočiti pogoje za uresničevanje njihovih idej, doseganje zastavljenih ciljev ter aktivno sodelovanje pri oblikovanju prihodnosti občine.

Tudi v prihodnje želimo te aktivnosti nadgrajevati in nadaljevati z ukrepi, ki bodo odgovarjali na potrebe in izzive mladih ter jim omogočali kakovostno odraščanje in ustvarjanje lastne prihodnosti v domačem okolju. Naš cilj je, da se mladi v občini Semič počutijo slišane, vključene in podprte ter da imajo priložnosti za razvoj svojih kompetenc, uresničevanje pobud in aktivno sooblikovanje lokalne skupnosti.

Z ustvarjanjem okolja, v katerem bodo mladi lahko razvijali svoje potenciale, gradili samostojnost in prevzemali odgovornost za skupnost, želimo prispevati k temu, da bodo v občini Semič videli prostor za svojo prihodnost – kot kraj, v katerem bodo želeli živeti, ustvarjati, sodelovati in se vanj tudi vračati.

6.1. Mladinska politika, mladinsko delo in informiranje

Mladinska politika predstavlja celovit sklop ukrepov in dejavnosti, s katerimi lokalna skupnost ustvarja pogoje za kakovostno življenje mladih ter jim omogoča lažji prehod v samostojno in odgovorno odraslost. Občina Semič želi tudi v obdobju izvajanja nove Strategije za mlade nadaljevati in nadgrajevati aktivnosti, s katerimi mladim zagotavlja podporno okolje za njihov osebni, socialni, izobraževalni in poklicni razvoj.

Mladinska politika je po svoji naravi medsektorska, saj se potrebe in izzivi mladih prepletajo z različnimi področji življenja. Zato je pomembno, da se vprašanja mladih vključujejo v različne politike in razvojne usmeritve občine, kot so izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika, zdravje in dobro počutje, kultura, šport, mobilnost, prosti čas in druga področja, ki pomembno vplivajo na kakovost življenja mladih. S takšnimi ukrepi želimo mladim omogočiti čim boljše pogoje za osamosvajanje, razvoj lastnih potencialov ter aktivno vključevanje v lokalno skupnost.

Poseben del mladinske politike predstavlja tudi področje mladinskega dela in organiziranega vključevanja mladih. Mladinsko delo, mladinske organizacije in druge organizacije, ki delujejo na področju mladine, mladim omogočajo pridobivanje novih znanj, kompetenc in izkušenj ter predstavljajo pomemben prostor za razvijanje samostojnosti, odgovornosti, sodelovanja in aktivnega državljanstva. Tudi v prihodnje želimo podpirati razvoj mladinskega dela, delovanje mladinskih organizacij ter ustvarjanje pogojev, v katerih bodo mladi lahko razvijali in uresničevali lastne pobude.

Pomemben element mladinske politike je tudi aktivna participacija mladih. Mladi niso zgolj uporabniki ukrepov in programov, temveč pomembni soustvarjalci razvoja lokalne skupnosti. Zato želimo tudi v prihodnje spodbujati njihovo vključevanje v procese odločanja, pripravo programov in oblikovanje ukrepov, ki jih neposredno zadevajo. S tem želimo krepiti občutek pripadnosti skupnosti ter mladim omogočiti, da s svojimi idejami, znanjem in izkušnjami aktivno prispevajo k razvoju Občine Semič.

Posebno pozornost namenjamo tudi kakovostnemu informiranju in svetovanju mladih. V času velike količine in hitrega pretoka informacij je pomembno, da imajo mladi dostop do jasnih, razumljivih in zanesljivih informacij o priložnostih, programih, pravicah in možnostih, ki so jim na voljo. Učinkovito informiranje mladim omogoča lažje sprejemanje odločitev, spodbuja njihovo samostojnost in mobilnost ter prispeva k večji vključenosti v družbeno življenje.

Nova Strategija za mlade Občine Semič za obdobje 2026 - 2030 tako nadaljuje in nadgrajuje dosedanja prizadevanja za razvoj mladim prijaznega okolja. Z usklajenim delovanjem različnih akterjev, vključevanjem mladih ter nadaljnjim razvojem ukrepov na posameznih področjih želimo ustvarjati občino, v kateri bodo mladi prepoznani kot pomemben del skupnosti, imeli možnosti za razvoj svojih potencialov ter aktivno soustvarjali svojo in skupno prihodnost.

STRATEŠKI CILJ 1: Spodbujanje razvoja mladinske politike v občini Semič in sinhrono delovanje akterjev na področju mladine v občini

UKREP 1.1: Delovanje Odbora za mlade v občini Semič

Odbor za mlade je delovno telo župana, ki ga sestavljajo člani občinskega sveta in drugi občani, ki so ob imenovanju stari do 29 let. Odbor obravnava predloge aktov in drugih odločitev iz pristojnosti Občine, ki zadevajo mlade v občini. O njih oblikuje svoje mnenje in županu poda stališče s predlogom odločitve. Odbor za mlade lahko predlaga v sprejem odloke in druge akte, ki zadevajo področje mladih. Na ta način imajo mladi možnost biti aktivno udeleženi pri odločitvah občinskih organov ter dajati predloge in pobude na odločitve, ki zadevajo njihovo življenje v smislu sodelovanja, posvetovanja in udejstvovanja. Odbor aktivno deluje od leta 2019.

Kazalnika:

- število (formalnih / neformalnih) sej Odbora za mlade,
- število predlogov in pobud Odbora županu/županji.

Nosilca:

- župan/županja,
- Odbor za mlade.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

UKREP 1.2: Spodbude za obuditev Mladinskega sveta Bele krajine

Ukrep predvideva spodbujanje formalnih mladinskih organizacij in vseh drugih organizacij ter institucij, ki delujejo na področju mladine, k obuditvi Mladinskega sveta Bele krajine kot osrednje zastopniške in povezovalne organizacije v mladinskem sektorju v Beli krajini, ki bo izvajala svojo primarno funkcijo povezovanja mladinskih organizacij ter zastopanja njihovih interesov ter interesov mladih iz lokalnih skupnosti na tem območju v širšem smislu, npr.:

- združevanje prostovoljnih mladinskih organizacij in organizacij, ki delujejo med mladimi;
- krepitev vloge mladih v družbenem dogajanju;
- spodbujanje aktivnosti mladih za razvoj mladinske politike v posameznih občinah ipd.

V kolikor se Mladinski svet obudi, Občina Semič finančno podpira delovanje mladinskega sveta s stalnimi sredstvi v proračunu.

Kazalnika:

- vzpostavitev določujočega mladinskega sveta,
- število mladinskih organizacij in drugih organizacij, ki delujejo na področju mladine in so vključene v mladinski svet.

Nosilci:

- Kulturni center Semič s statusom mladinskega centra,
- Odbor za mlade v občini Semič,
- Mladinske organizacije in organizacije za mlade v Beli krajini.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	500	500	500	500	500

STRATEŠKI CILJ 2: Okrepitev mladinskega organiziranja v občini**UKREP 2.1: Zagotavljanje prostora in finančnih sredstev za delovanje mladinskega centra**

Ukrep predvideva zagotavljanje prostorskih in finančnih pogojev za delovanje mladinskega centra kot prostora za izvajanje različnih pristožasnih in drugih aktivnosti, prosto druženje in povezovanje z vrstniki v varnem, prijetnem in mladim prilagojenem okolju (Mladinska soba v Brunskoletovi hiši).

Kazalnika:

- zagotovljeni prostorski pogoji,
- zagotovljena finančna sredstva.

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	500	500	500	500	500

STRATEŠKI CILJ 3: Vzpostavitev sistema celovitega informiranja mladih v občini

UKREP 3.1: Sistem informiranja mladih

Sistem za informiranje mladih v Občini Semič je že vzpostavljen, in sicer v spletni obliki in predstavlja pomemben kanal za informiranje mladih o vsebinah, priložnostih in aktivnostih, ki jih zadevajo. Na spletni strani Kulturnega centra Semič je poseben zavihek za mlade, kjer se redno objavljajo novice in informacije, ki so pomembne za mlade.

Pomemben del informiranja bo še naprej redno objavljane vsebin na družbenih omrežjih Sem'ške mladine in Občine Semič, kjer bomo mlade obveščali o aktualnih dogodkih, priložnostih, razpisih, aktivnostih in drugih zanje pomembnih informacijah. Na ta način želimo mladim zagotoviti enostaven dostop do relevantnih informacij ter jih hkrati spodbujati k aktivnemu vključevanju v življenje lokalne skupnosti.

V okviru nove Strategije za mlade želimo predvsem zagotavljati redno vzdrževanje in ažurno dopolnjevanje aktualnih vsebin. Mladim bodo še naprej zagotovljene informacije s področij izobraževanja, zaposlovanja, osamosvajanja, zdravja in socialnega varstva, pravic, prostega časa, mobilnosti ter drugih področij, pomembnih za njihovo življenje in razvoj. S tem želimo še naprej krepiti informiranost mladih ter prepoznavnost Občine Semič kot mladim prijazne občine.

Kazalniki:

- aktiven sistem informiranja mladih,
- število mladih naročnikov na spletne novice za mlade,
- število obiskov oz. ogledov na družbenih omrežjih,
- število mesečnih objav.

Nosilca:

- Občina Semič,
- Kulturni center Semič s statusom mladinskega centra
- Odbor za mlade v Občini Semič.

6.2. Participacija mladih

Participacija mladih je pomemben del demokratične družbe in presega zgolj udeležbo na volitvah ali referendumih. Pomeni aktivno vključevanje mladih v procese odločanja, oblikovanje pobud ter sodelovanje pri vprašanjih, ki vplivajo na njihovo življenje in razvoj skupnosti.

V Občini Semič smo participacijo mladih prepoznavali kot pomemben cilj že v Strategiji za mlade 2021 - 2025, v okviru katere smo mladim omogočali različne oblike sodelovanja in vključevanja v življenje lokalne skupnosti. Te aktivnosti želimo nadaljevati in jih v okviru nove strategije še nadgraditi.

Lokalna skupnost ima pri tem pomembno vlogo, saj je mladim najbližja in lahko ustvarja različne možnosti za njihovo vključevanje. Mladi lahko sodelujejo prek mladinskih organizacij, projektov, neformalnih skupin, občinskih organov in drugih oblik organiziranega ali neformalnega delovanja. Tudi v prihodnje želimo spodbujati aktivno sodelovanje mladih pri soustvarjanju Občine Semič, jim

omogočati, da izrazijo svoje potrebe, ideje in pobude, ter jih vključevati v oblikovanje odločitev, ki vplivajo na njihovo življenje. S tem krepimo njihovo odgovornost, samostojnost in občutek pripadnosti ter prispevamo k bolj odprti, vključujoči in povezani lokalni skupnosti.

STRATEŠKI CILJ 4: Vključevanje mladih v odločanje v lokalni skupnosti

UKREP 4.1: Letna srečanja župana / županje z mladimi iz občine Semič

Ukrep predvideva letna srečanja župana / županje z mladimi iz občine Semič. Namen tovrstnega ukrepa je spodbujanje participacije mladih, vključevanje mladih v proces odločanja in približevanje samega procesa participacije mladim.

Kazalnik:

- izvedena letna srečanja med županom/županko in mladimi.

Nosilec:

- župan/županja.

UKREP 4.2: Posveti Odbora za mlade z mladimi iz občine Semič

Ukrep predvideva vsaj 2 srečanja letno med predstavniki Odbora za mlade v Občini Semič in mladimi iz občine. Namen tovrstnega ukrepa je povezovanje in sodelovanje mladih iz občine, pridobivanje potreb in želja mladih, krepitev pripadnosti lokalnemu okolju, vključevanje mladih oz. spodbujanje njihovega sodelovanja pri različnih aktivnostih na lokalnem nivoju, spoznavanje dela in vloge Odbora za mlade ter splošna krepitev participacije mladih.

Kazalnik:

- izvedeni vsaj 2 letni srečanja med Odborom za mlade v Občini Semič in mladimi.

Nosilec:

- Odbor za mlade v Občini Semič.

UKREP 4.3: Vzpostavitev participativnega proračuna z vključitvijo projektov, namenjenih vključenosti in povezovanju mladih

Ukrep predvideva nadaljevanje izvajanja participativnega proračuna, pri čemer slednji vključuje tudi projekte, namenjene vključenosti in povezovanju mladih.

Kazalniki:

- Izvedba participativnega proračuna in sofinanciranje izvedbe projektov, namenjenih vključenosti in povezovanju mladih,
- število izbranih projektov, ki vključujejo in povezujejo mlade.

Nosilec:

- Občina Semič.

6.3. Izobraževanje mladih

Mladi se v formalni izobraževalni sistem vključujejo z namenom pridobivanja znanja, spretnosti in kompetenc, ki jim omogočajo osebni in poklicni razvoj, vključevanje na trg dela ter postopno doseganje samostojnosti in ustreznega socialnega in ekonomskega položaja v družbi. Kakovostno in učinkovito izobraževanje je zato pomemben temelj razvoja mladih, hkrati pa prispeva k razvoju lokalne skupnosti in širše družbe. Kakovostno izobražena in usposobljena delovna sila krepi konkurenčnost in učinkovitost gospodarstva, spodbuja inovativnost ter prispeva k višji kakovosti življenja.

Formalno izobraževanje mladim zagotavlja pomemben del znanja in spretnosti, potrebnih za pridobitev izobrazbe oziroma poklicne kvalifikacije. Za uspešno osamosvajanje, večjo zaposljivost, aktivno vključevanje v družbo ter osebni in poklicni razvoj pa so pomembne tudi druge kompetence, ki jih mladi pridobivajo zlasti z neformalnim izobraževanjem. To dopolnjuje formalni izobraževalni sistem ter mladim omogoča pridobivanje praktičnih znanj, izkušenj in kompetenc v različnih okoljih. Neformalno izobraževanje je tako pomemben del vseživljenjskega učenja, saj poteka zunaj formalnega sistema izobraževanja in ni nujno usmerjeno v pridobitev formalno priznanih izobraževalnih rezultatov.

Povezanost formalnega in neformalnega izobraževanja je pomembna za celostni razvoj mladih, razvijanje njihovih potencialov ter pridobivanje kompetenc, potrebnih za življenje in delo. Učinki kakovostnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja se odražajo tudi na lokalnem trgu dela in v lokalnem gospodarstvu, saj prispevajo h krepitvi zaposljivosti, zmanjševanju neenakosti, večji socialni vključenosti ter dolgoročnemu razvoju lokalne skupnosti.

Tudi v novem strateškem obdobju bomo nadaljevali z zasledovanjem teh ciljev ter nadgrajevali ukrepe in aktivnosti, ki mladim omogočajo kakovostno pridobivanje znanja, spretnosti in kompetenc tako v formalnih kot neformalnih oblikah izobraževanja. Pri tem bomo izhajali iz dosedanjih izkušenj in uspešnih praks ter jih po potrebi prilagajali novim potrebam in izzivom mladih ter lokalnega okolja.

STRATEŠKI CILJ 5: Spodbujanje formalnega in neformalnega izobraževanja mladih

UKREP 5.1: Spodbujanje izvajanja neformalnega izobraževanja ter sofinanciranje projektov in programov neformalnih usposabljanj za mlade

Ukrep predvideva redno ugotavljanje potreb, interesov in želja mladih na področju neformalnega izobraževanja ter podporo izvajanju programov in projektov, ki se nanje odzivajo. Sofinancirali se bodo različni programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja, ki mladim omogočajo pridobivanje znanja, spretnosti in kompetenc, pomembnih za njihov osebni in poklicni razvoj, večjo zaposljivost ter aktivno vključevanje v družbo. Poseben poudarek bo namenjen programom, ki jih v skladu z ugotovljenimi potrebami mladih v občini izvaja Kulturni center Semič s statusom mladinskega centra.

Kazalniki:

- višina sredstev, namenjenih neformalnemu izobraževanju mladih,
- število izvedenih usposabljanj/neformalnih izobraževanj,

- število udeležencev na usposabljanjih/neformalnih izobraževanjih.

Nosilci:

- Občina Semič,
- Odbor za mlade v Občini Semič,
- Kulturni center Semič s statusom mladinskega centra.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

UKREP 5.2: Spodbujanje in omogočanje opravljanja obvezne prakse oz. praktičnega usposabljanja dijakov in študentov v službah občinske uprave, javnih zavodih in javnih podjetjih, katerih ustanoviteljica je Občina

Izvedba ukrepa obsega nadaljevanje spodbujanja in omogočanja opravljanja obvezne prakse oziroma praktičnega usposabljanja dijakov in študentov v občinski upravi ter javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina.

Kazalnika:

- število prijav mladih za izvajanje obvezne prakse oz. praktičnega usposabljanja dijakov in študentov v službah občinske uprave, javnih zavodih in javnih podjetjih, katerih ustanoviteljica je Občina,
- število opravljenih obveznih praks oz. praktičnega usposabljanja dijakov in študentov.

Nosilci:

- Občina Semič,
- javni zavodi in javna podjetja, katerih ustanoviteljica je Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500

UKREP 5.3: Spodbujanje in omogočanje opravljanja počitniškega dela dijakov in študentov v službah občinske uprave, javnih zavodih in javnih podjetjih, katerih ustanoviteljica je Občina

Izvedba ukrepa obsega nadaljevanje spodbujanja in omogočanja opravljanja počitniškega dela dijakom in študentom v občinski upravi ter javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina. Namen ukrepa je mladim omogočiti pridobivanje delovnih izkušenj in praktičnih znanj, spoznavanje različnih poklicev in delovnih okolij ter razvijanje kompetenc, pomembnih za njihov nadaljnji osebni in poklicni razvoj. Ukrep hkrati prispeva k aktivnemu vključevanju mladih v življenje lokalne skupnosti ter k povezovanju mladih z občinsko upravo in javnimi zavodi kot potencialnimi delodajalci.

Kazalnika:

- število dijakov in študentov, ki opravljajo poletno študentsko delo v službah občinske uprave, javnih zavodih in javnih podjetjih, katerih ustanoviteljica je Občina,
- višina sredstev namenjena izvajanju ukrepa.

Nosilci:

- Občina Semič,
- javni zavodi in javna podjetja, katerih ustanoviteljica je Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

UKREP 5.4: Predstavitev možnosti nadaljnega izobraževanja osnovnošolcem in srednješolcem

Izbira nadaljnje izobraževalne poti in poklica je ena pomembnejših odločitev mladih, pri kateri potrebujejo kakovostne in pravočasne informacije. Zato bomo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevali z aktivnostmi informiranja mladih o možnostih nadaljnega izobraževanja in poklicnih poteh. Poleg že utečenih informativnih dni srednjih šol bo ukrep vključeval vsakoletne predstavitve srednjih šol in drugih možnosti nadaljnega izobraževanja za osnovnošolce in srednješolce iz občine ter po možnosti tudi dneve odprtih vrat podjetij v občini.

Poseben poudarek bo namenjen predstavitvi deficitarnih in perspektivnih poklicev ter možnosti zaposlovanja v lokalnem okolju, s čimer želimo mladim približati potrebe trga dela ter prispevati k njihovem lažjemu in bolj informiranemu odločanju o nadaljnji izobraževalni in poklicni poti ter krepitvi njihove zaposljivosti. Pri izvajanju ukrepa se predvideva sodelovanje osnovnih in srednjih šol v regiji, mladinskih struktur, mladih, Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, lokalnih delodajalcev ter drugih relevantnih institucij.

Kazalnika:

- omogočiti mladim udeležbo na tovrstnih dogodkih,
- število udeleženi mladih na dogodku.

Nosilci:

- Občina Semič,
- izobraževalne institucije,
- Kulturni center Semič s statusom mladinskega centra,
- mladi.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	500	500	500	500	500

UKREP 5.5: Lokalna skupnost sofinancira štipendije oz. spodbude za lokalno pomembne in deficitarne poklice

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala s spodbujanjem izobraževanja za lokalno pomembne oziroma deficitarne poklice. Pri tem bo še naprej podpirala dijake Srednje šole Črnomelj ter tudi druge dijake, ki se izobražujejo za poklice, pomembne za lokalno okolje oziroma po katerih je na trgu dela pomanjkanje. Ukrep je namenjen spodbujanju mladih k izbiri izobraževalnih in poklicnih poti, ki odgovarjajo potrebam lokalnega okolja in trga dela, ter prispeva k večji zaposljivosti mladih in dolgoročnemu zagotavljanju ustrezno usposobljenega kadra v občini. Občina bo pri tem spremljala potrebe lokalnega okolja in po potrebi prilagajala nabor podprtih poklicev.

Kazalnika:

- priprava in objava Javnega poziva za dodelitev denarnih spodbud oz. štipendij za lokalno pomembne ali deficitarne poklice,
- število letno podeljenih štipendij.

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

UKREP 5.6: Spodbujanje raziskovanja lokalnega okolja z denarnimi nagradami za zaključna dela študentov

Občina bo spodbujala raziskovanje lokalnega okolja in nastajanje novih strokovnih ter raziskovalnih vsebin o občini Semič. V ta namen bo podeljevala denarne nagrade dodiplomskim, podiplomskim in doktorskim študentom, katerih zaključna dela kot osrednjo temo obravnavajo lokalno okolje. Predmet raziskovanja je lahko povezan z različnimi področji lokalnega okolja, kot so zgodovina, kultura, naravna in kulturna dediščina, družba in socialna vprašanja, gospodarstvo, turizem, šport, okolje, prostor ter druga področja, pomembna za razvoj in življenje v občini. Nagrade se bodo podeljevale na podlagi javnega poziva, ki ga bo pripravila Občina Semič in v katerem bodo podrobneje navedeni pogoji za pridobitev denarne nagrade.

Z ukrepom želi občina mlade spodbuditi k raziskovanju lokalnega okolja, poglobljenemu spoznavanju njegovega razvoja, posebnosti in izzivov ter k ustvarjanju novih znanj in vsebin, ki lahko prispevajo k razvoju in prepoznavnosti občine. Hkrati ukrep spodbuja povezovanje mladih z lokalnim okoljem ter omogoča, da se raziskovalna spoznanja in zaključna dela uporabijo kot podlaga za nadaljnji razvoj občine.

Kazalnika:

- število prispelih prijav na javni poziv;
- število podeljenih denarnih nagrad.

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	-	500	1.000	1.000	1.000

UKREP 5.7: Sofinanciranje regijske štipendijske sheme

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala s sofinanciranjem regijske štipendijske sheme. Ukrep spodbuja mlade k pridobivanju izobrazbe, znanja in kompetenc na področjih, ki jih potrebuje regijsko gospodarstvo, ter prispeva k njihovi večji zaposljivosti in lažjemu prehodu na trg dela. Hkrati shema omogoča delodajalcem lažje pridobivanje in dolgoročno zaposlovanje ustrezno usposobljenih kadrov ter krepi povezovanje mladih, izobraževalnega sistema in gospodarstva v regiji.

Kazalnika:

- število razpisanih štipendij delodajalcev na območju občine Semič,
- število sofinanciranih kadrovskih štipendij.

Nosilci:

- podjetja s sedežem v občini Semič,
- Razvojni center Novo mesto,
- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500

6.4. Zaposlovanje mladih, razvoj podjetniška in spodbude gospodarstvu

Vključevanje mladih na trg dela je pomemben korak na poti do njihove ekonomske in socialne samostojnosti. Mladi se ob vstopu na trg dela pogosto srečujejo s pomanjkanjem delovnih izkušenj in potrebo po pridobivanju praktičnih znanj ter kompetenc, ki dopolnjujejo njihovo formalno izobrazbo. Zato je pomembno ustvarjati pogoje, ki mladim omogočajo pridobivanje prvih delovnih izkušenj, razvijanje kompetenc, povezovanje z delodajalci ter lažji in uspešnejši prehod iz izobraževanja v zaposlitev.

Zaposlitev mladim ne zagotavlja le ekonomskega položaja in večje samostojnosti, temveč pomembno vpliva tudi na njihov osebni in poklicni razvoj, občutek pripadnosti lokalnemu okolju ter aktivno vključevanje v družbo. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi lokalno gospodarstvo, podjetniki in drugi delodajalci, ki mladim omogočajo pridobivanje delovnih izkušenj, razvijanje znanja in kompetenc ter prve korake na njihovi poklicni poti.

Pomemben del ustvarjanja spodbudnega okolja za mlade predstavlja tudi razvoj podjetništva. Mladi s svojo ustvarjalnostjo, inovativnostjo, prilagodljivostjo in pripravljenostjo na učenje predstavljajo

pomemben potencial za razvoj lokalnega gospodarstva. Spodbujanje podjetniških znanj, podjetniške miselnosti in ustvarjanja novih poslovnih priložnosti lahko mladim omogoči razvoj lastnih idej ter jih spodbuja k aktivnemu soustvarjanju lokalnega gospodarskega okolja.

V novem strateškem obdobju bo zato občina nadaljevala z ukrepi, ki prispevajo k večji zaposljivosti mladih, njihovemu povezovanju z lokalnim gospodarstvom ter pridobivanju praktičnih izkušenj in kompetenc. Hkrati bo podpirala ustvarjanje pogojev za razvoj podjetništva mladih in izvajanje spodbud, ki prispevajo k razvoju lokalnega gospodarstva ter povečujejo možnosti, da mladi svoje znanje, potencialne in podjetniške ideje uresničujejo v lokalnem okolju.

STRATEŠKI CILJ 6: Spodbujanje zaposlovanja mladih

UKREP 6.1: Lokalna skupnost zagotavlja sofinanciranje programov spodbujanja delovne aktivnosti dolgoletno brezposelnih v lokalni skupnosti – program javna dela.

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala s sofinanciranjem programov javnih del in drugih oblik vključevanja brezposelnih oseb v delo, ki jih v javnih zavodih in neprofitnih organizacijah v občini Semič sofinancira Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje. Občina bo zagotavljala sredstva za kritje plač in drugih stroškov dela v deležu, ki bo določen z vsakoletnimi pogoji oziroma javnimi razpisi Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje. Posebna pozornost bo namenjena vključevanju mladih v tovrstne programe, saj jim ti omogočajo pridobivanje prvih oziroma dodatnih delovnih izkušenj, razvijanje kompetenc in krepitev zaposljivosti. V okviru ukrepa se zasleduje cilj, da je vsaj 40 % vključenih oseb mladih.

Kazalnik:

- število sofinanciranih mladih javnih delavcev.

Nosilci:

- Občina Semič,
- upravičene organizacije.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

UKREP 6.2: Podpora aktivnostim za večanje zaposlitvenih možnosti mladih

Informiranje in svetovanje mladim pri iskanju zaposlitve ter načrtovanju njihove poklicne poti poteka preko različnih kanalov, predvsem v okviru Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, pa tudi preko drugih lokalnih in mladinskih struktur. Pomembno je, da so informacije o možnostih zaposlovanja, aktualnih ponudbah dela, programih aktivne politike zaposlovanja ter možnostih pridobivanja dodatnih znanj in kompetenc mladim dostopne na njim razumljiv in učinkovit način.

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala s podporo aktivnostim, namenjenim izboljšanju dostopa mladih do informacij in podpore pri vstopu na trg dela. Namen ukrepa je izboljšati pretok in dostopnost informacij o zaposlitvenih možnostih ter mladim zagotoviti podporo,

ki jim bo omogočila bolj informirano načrtovanje poklicne poti, lažji prehod na trg dela in večjo zaposljivost.

Kazalniki:

- število izvedenih aktivnosti na temo zaposlovanja in zaposljivosti mladih,
- število objavljenih oglasov na spletnih omrežjih,
- število mladih, vključenih v aktivnosti.

Nosilci:

- Občina Semič,
- mladinske strukture
- Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in drugi relevantni izvajalci.

UKREP 6.3: Sofinanciranje Podjetniškega inkubatorja Bela krajina

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala s sofinanciranjem Podjetniškega inkubatorja Bela krajina, ki predstavlja pomembno podporno okolje za razvoj podjetništva, inovativnosti in novih poslovnih priložnosti v Beli krajini. Inkubator s svojimi programi prispeva k nastajanju in razvoju novih podjetij, krepi podjetniško kulturo ter ustvarja spodbudno okolje za posameznike z inovativnimi in podjetniškimi idejami.

Poseben pomen ima inkubator tudi za mlade, saj jim omogoča podporo pri razvoju in uresničevanju podjetniških idej ter pridobivanju podjetniških znanj in kompetenc. Mladim so na voljo različne oblike podpore, kot so podjetniško svetovanje in mentorstvo, pomoč pri razvoju poslovne ideje, izobraževanja, podpora pri ustanavljanju podjetja, promociji in premagovanju administrativnih ovir ter po potrebi tudi dostop do ustreznih poslovnih prostorov in druge infrastrukture.

Z ukrepom želi občina mladim približati podjetništvo kot eno od možnosti njihovega osebnega in poklicnega razvoja, spodbujati njihovo ustvarjalnost in inovativnost ter prispevati k večji zaposljivosti in ustvarjanju novih zaposlitvenih možnosti v lokalnem okolju. Hkrati ukrep krepi povezovanje mladih s podjetniškim okoljem in prispeva k razvoju lokalnega gospodarstva.

Kazalnik:

- število mladih uporabnikov Podjetniškega inkubatorja Bela krajina iz občine Semič.

Nosilca:

- Občina Semič,
- Podjetniški inkubator Bela krajina.

UKREP 6.4: Spodbujanje svetovanja, mentorstva, izvajanja neformalnega izobraževanja s področja podjetništva ter krepitev kompetenčne opremljenosti mladih preko Podjetniškega inkubatorja Bela krajina

Ukrep predvideva sofinanciranje programov za svetovanje, mentorstvo, neformalno izobraževanje ter razvoj podjetništva med mladimi, ki jih izvaja Podjetniški inkubator Bela krajina.

Kazalnika:

- število izvedenih izobraževalnih programov na področju podjetništva preko Podjetniškega inkubatorja,
- višina sredstev, namenjenih za sofinanciranje Podjetniškega inkubatorja Bela krajina.

Nosilca:

- Občina Semič,
- Podjetniški inkubator Bela krajina.

UKREP 6.5: Zagotavljanje delovanja coworking prostora

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z zagotavljanjem coworking prostora v okviru enote Podjetniškega inkubatorja Bela krajina. Coworking prostor uporabnikom omogoča stalno ali občasno uporabo ustvarjalnega, spodbudnega in sodelovalnega delovnega okolja, v katerem lahko delujejo samostojno ter se glede na potrebe povezujejo z drugimi uporabniki.

Coworking prostor predstavlja podporno okolje predvsem za mlade, podjetnike, samozaposlene, ustvarjalce in druge posameznike, ki potrebujejo prostor za delo, razvoj idej, sodelovanje in mreženje. Z ukrepom bo občina spodbujala uporabo prostora, povezovanje uporabnikov ter po potrebi nadgrajevala njegovo ponudbo in vsebine glede na potrebe lokalnega okolja.

Kazalniki:

- število uporabnikov prostora,
- izvedba povpraševanja o potrebi coworking prostora v občini Semič,
- pregled možnih lokacij za umestitev coworking prostora v občini Semič.

Nosilec:

- Občina Semič
- Podjetniški inkubator Bela krajina.

Ocenjene finančne posledice izvajanja ukrepov 6.3, 6.4 in 6.5 za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	42.000	42.000	42.000	42.000	42.000

6.5. Stanovanjska politika za mlade

Stanovanjska osamosvojitve je eden pomembnih korakov na poti mladih v samostojno odraslo življenje. Dostopnost ustreznih in cenovno dosegljivih stanovanj pomembno vpliva na možnosti mladih za oblikovanje samostojnega gospodinjstva, načrtovanje družinskega življenja, zaposlitveno mobilnost ter dolgoročno povezanost z lokalnim okoljem. Mladi se pri reševanju prvega stanovanjskega vprašanja pogosto srečujejo z visokimi stroški stanovanj, omejeno ponudbo ustreznih stanovanj ter omejenimi finančnimi možnostmi, kar lahko podaljšuje njihovo odvisnost od staršev in odlaganje samostojnega bivanja.

Poseben izziv predstavljajo tudi mladi, ki se želijo osamosvojiti, vendar zaradi negotovih oblik zaposlitve, nižjih začetnih dohodkov in drugih finančnih omejitev težje pridobijo sredstva za najem ali nakup stanovanja. Stanovanjska dostopnost je zato pomemben dejavnik njihove socialne in ekonomske varnosti ter vpliva tudi na njihove možnosti za dolgoročno vključevanje in življenje v lokalni skupnosti.

Mladi predstavljajo pomembno ciljno skupino stanovanjske politike, zato je treba pri načrtovanju stanovanjskih ukrepov upoštevati njihove specifične potrebe in življenjske okoliščine. Ustrezna stanovanjska podpora mladim lahko prispeva k hitrejši stanovanjski osamosvojitvi, večji socialni varnosti, oblikovanju samostojnega gospodinjstva ter krepitvi njihove povezanosti z lokalnim okoljem.

Mladinsko dimenzijo stanovanjske politike zato predstavljajo ukrepi in mehanizmi, ki mladim olajšujejo dostop do primerne in cenovno dostopnega bivanja ter jim omogočajo lažji prehod iz bivanja pri starših v samostojno življenje. V novem strateškem obdobju bo občina nadaljevala z izvajanjem in po potrebi nadgrajevala ukrepe na področju stanovanjske politike za mlade ter si prizadevala za ustvarjanje pogojev, ki bodo mladim omogočali lažjo stanovanjsko osamosvojitev in s tem tudi večjo možnost, da svoje življenje in prihodnost gradijo v lokalnem okolju.

STRATEŠKI CILJ 7: Zagotovitev večje dostopnosti mladih do stanovanj

UKREP 7.1: Lokalna skupnost zagotavlja pomoč mladim in mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega problema.

Občina Semič bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z izvajanjem ukrepa pomoči mladim in mladim družinam pri prvem reševanju stanovanjskega vprašanja, ki ga na podlagi javnega poziva izvaja že v okviru prejšnje strategije za mlade. Namen ukrepa je mladim olajšati dostop do ustreznega bivanja ter jim omogočiti lažjo in hitrejšo stanovanjsko osamosvojitev:

- gradnjo oziroma nakup stanovanja ali stanovanjske hiše,
- preureditev stanovanja ali stanovanjske hiše

Točkovanje prednostnih kategorij vključuje predvsem izobrazbo oz. poklic, dobo bivanja v občini, posebne dosežke in članstvo v društvih.

1. Upravičenci – mladi (samske osebe in pari brez otrok) do 35 let s stalnim prebivališčem v občini Semič

2. Upravičenec – mlada družina: do pomoči je upravičen lahko eden od staršev mlade družine, ki je državljan Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v občini Semič in ki na območju občine Semič prvič rešuje stanovanjski problem obravnavane mlade družine. Mlada družina ne sme imeti v lasti druge za bivanje primerne stanovanjske enote.

Kazalniki:

- število odobrenih pomoči za prvo reševanje stanovanjskega problema,
- število mladih koristnikov ukrepa.

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

UKREP 7.2: Lokalna skupnost skladno s Stanovanjskim zakonom zagotavlja subvencije neprofitnih in tržnih najemnin

Občina Semič bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z izvajanjem subvencioniranja najemnin za upravičene najemnike, ki zaradi svojega socialnega in ekonomskega položaja težje zagotavljajo plačilo najemnine. Ukrep se je v preteklem strateškem obdobju uspešno izvajal in predstavlja pomemben instrument zagotavljanja dostopnejšega bivanja za socialno šibkejše občane, med njimi tudi mlade in mlade družine.

Subvencije neprofitnih in tržnih najemnin se bodo dodeljevale v skladu z veljavno zakonodajo in predpisanimi pogoji. O upravičenosti do subvencije in njeni višini odloča pristojni Center za socialno delo, občina pa zagotavlja sredstva v skladu z veljavnimi predpisi.

Z nadaljevanjem ukrepa želi občina prispevati k večji dostopnosti najemnih stanovanj, zmanjševanju stanovanjskih stisk ter zagotavljanju večje socialne in stanovanjske varnosti prebivalcev. Ukrep je pomemben tudi z vidika ustvarjanja pogojev za lažjo stanovanjsko osamosvojitve mladih.

Kazalnik:

- število mladih prejemnikov subvencije neprofitne ali tržne najemnine.

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000

6.6. Prosti čas, šport, kultura in zdravje mladih

Kakovostno preživljanje prostega časa je pomemben del življenja mladih in njihovega celostnega razvoja. Prosti čas mladim omogoča sprostitev, počitek in druženje, hkrati pa predstavlja prostor za razvijanje interesov, talentov, ustvarjalnosti in različnih kompetenc. Možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa pomembno vplivajo tudi na počutje mladih, njihovo samopodobo, socialne odnose in aktivno vključevanje v lokalno skupnost.

Izbira prostočasnih aktivnosti je povezana z interesi in potrebami mladih, pa tudi z dostopnostjo in raznolikostjo ponudbe v okolju, finančnimi možnostmi ter drugimi okoliščinami. Zato je pomembno, da lokalna skupnost mladim zagotavlja čim bolj raznolike, kakovostne in dostopne možnosti za aktivno preživljanje prostega časa ter spodbuja njihovo vključevanje v aktivnosti, ki jih zanimajo.

Pomembno vlogo pri tem imajo kultura, šport, ustvarjalnost, druženje, prostovoljstvo in druge oblike aktivnega preživljanja prostega časa. Vključevanje mladih v kulturne, športne, ustvarjalne in druge aktivnosti jim omogoča razvijanje interesov in sposobnosti, pridobivanje novih izkušenj, krepitev socialnih mrež ter občutka pripadnosti lokalnemu okolju. Hkrati lahko aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa pomembno prispeva k preprečevanju socialne izključenosti ter krepitevi duševnega in telesnega zdravja mladih.

Zdravje mladih je pomemben temelj njihovega kakovostnega življenja in uspešnega vključevanja v družbo. Pri tem je poleg skrbi za telesno zdravje pomembna tudi skrb za duševno zdravje, zdrave življenjske navade, kakovostne medosebne odnose ter dostop do ustreznih informacij in podpore. Lokalna skupnost lahko k temu prispeva z ustvarjanjem spodbudnega okolja, v katerem imajo mladi možnosti za gibanje, druženje, ustvarjanje, izražanje in varno preživljanje prostega časa.

V novem strateškem obdobju bo občina nadaljevala z izvajanjem in podporo programom ter aktivnostim na področju prostega časa, kulture, športa in zdravja mladih ter jih po potrebi nadgrajevala glede na potrebe in interese mladih. Posebna pozornost bo namenjena dostopnosti aktivnosti, spodbujanju aktivnega vključevanja mladih ter ustvarjanju okolja, ki podpira njihov osebni razvoj, dobro počutje, zdrav življenjski slog in kakovostno preživljanje prostega časa.

STRATEŠKI CILJ 8: Zagotavljanje infrastrukture za kakovostno preživljanja prostega časa mladih

UKREP 8.1: Zagotavljanje prostorov, namenjenih druženju neorganizirane mladine

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z zagotavljanjem prostora, namenjenega druženju, sprostitvi, ustvarjanju in aktivnemu preživljanju prostega časa mladih, tudi tistih, ki niso vključeni v organizirane mladinske strukture. Prostor za mlade je zagotovljen v Brunskoletovi hiši in v prostorih Kulturnega centra Semič.

Občina bo skrbela za nemoteno delovanje prostorov ter njihovo ustrezno opremljenost in vzdrževanje. Pri tem bo upoštevala potrebe in predloge mladih ter si prizadevala, da bodo prostori mladim dostopni, prijetni, varni in prilagojeni različnim oblikam druženja, ustvarjanja in preživljanja prostega časa.

Z ukrepom želi občina mladim zagotoviti prostor, v katerem se lahko neformalno družijo, razvijajo svoje interese in ideje, vzpostavljajo socialne stike ter aktivno sodelujejo pri soustvarjanju vsebin in življenja mladinskega prostora.

Kazalnik:

- zagotovljen prostor, namenjen druženju neformalnih skupin mladih

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

STRATEŠKI CILJ 9: Zagotavljanje brezplačnih športnih programov za kvalitetno in zdravo preživljanje prostega časa mladih

UKREP: 9.1 Sofinanciranje športnih programov za mlade

Občina bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z rednim izvajanjem ukrepa sofinanciranja športnih programov za mlade. V okviru vsakoletnega javnega razpisa za sofinanciranje športnih

programov v občini Semič bo še naprej podpirala programe, namenjene športni vzgoji in športnemu udejstvovanju mladih ter kakovostnemu in aktivnemu preživljanju njihovega prostega časa.

Sofinanciranje bo prispevalo k zagotavljanju dostopne in raznolike športne ponudbe za mlade ter spodbujanju redne telesne dejavnosti, zdravih življenjskih navad, druženja in vključevanja mladih v lokalno skupnost. Programi za mlade, ki so v celoti financirani iz javnih sredstev, bodo za uporabnike brezplačni.

Z nadaljevanjem ukrepa želi občina ohraniti in po potrebi nadgrajevati možnosti za kakovostno športno udejstvovanje mladih ter ustvarjati pogoje za njihov zdrav in aktiven življenjski slog.

Kazalnika:

- objavljen javni razpis,
- višina dodeljenih finančnih sredstev za namene športne vzgoje in kvalitetnega preživljanja prostega časa mladih.

Nosilec:

- Občina Semič

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

UKREP: 9.2 Sofinanciranje smučarskih vozovnic za mlade

Na predlog mladih bo Občina Semič uvedla sofinanciranje smučarskih vozovnic za dijakom in študentom s stalnim prebivališčem v občini Semič. Občina bo v sodelovanju s Smučarskim centrom Gače zagotavljala 50-odstotno sofinanciranje dnevnih smučarskih vozovnic upravičencem, v skladu s pogoji in načinom uveljavljanja, določenimi v dogovoru oziroma javnem pozivu.

Ukrep je namenjen spodbujanju dijakov in študentov k aktivnemu in kakovostnemu preživljanju prostega časa ter redni telesni dejavnosti. Omogočanje cenovno dostopnejšega smučanja mladim olajšuje dostop do športnih aktivnosti in prispeva k razvijanju zdravih življenjskih navad, telesne pripravljenosti ter pozitivnega odnosa do gibanja in preživljanja prostega časa v naravi.

Sofinanciranje hkrati spodbuja mlade k uporabi športne in turistične infrastrukture v lokalnem oziroma bližnjem okolju ter krepi povezanost mladih z območjem. Ukrep prispeva tudi k promociji Smučarskega centra Gače kot prostora za šport, rekreacijo in druženje mladih ter krepitvi ponudbe kakovostnih prostočasnih aktivnosti v širšem lokalnem okolju.

Pri izvajanju ukrepa bo občina spremljala interes in odziv mladih ter po potrebi prilagajala način izvajanja ukrepa in višino oziroma obseg razpoložljivih sredstev.

Kazalnika:

- število mladih, ki so koristili sofinancirane smučarske vozovnice;
- število izdanih oziroma sofinanciranih smučarskih vozovnic.

Nosilec:

- Občina Semič
- Smučarski center Gače

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	-	500	500	500	500

6.7. Socialna vključenost in enake možnosti mladih

Socialna vključenost mladih je pomemben pogoj za njihov enakovreden položaj v družbi ter uspešen osebni, izobraževalni in poklicni razvoj. Mladi se lahko v različnih obdobjih življenja srečujejo z okoliščinami, ki otežujejo njihovo vključevanje v družbo, kot so revščina, brezposelnost, stanovanjska stiska, slabši dostop do izobraževanja in storitev, socialna izolacija, diskriminacija ali druge osebne in družinske okoliščine. Posamezne težave se lahko medsebojno krepijo in pomembno vplivajo na kakovost življenja ter možnosti za samostojno življenje.

Socialna izključenost ne pomeni le pomanjkanja materialnih sredstev, temveč tudi omejen dostop do priložnosti, storitev, informacij, socialnih mrež in sodelovanja v družbenem življenju. Pri mladih je zato pomembno pravočasno prepoznavanje stisk in zagotavljanje ustrezne podpore, saj lahko zgodnje soočanje s težavami pomembno prispeva k preprečevanju njihovega poglobljanja in dolgotrajnih posledic.

Socialna vključenost pomeni ustvarjanje pogojev, v katerih imajo mladi ne glede na svoje socialne, ekonomske ali druge okoliščine možnost dostopa do pravic, storitev, podpore in priložnosti za razvoj svojih potencialov. Pomembno vlogo pri tem imajo družina, šola, lokalna skupnost, mladinske organizacije, socialnovarstvene in zdravstvene službe ter druge institucije in organizacije, ki lahko s sodelovanjem zagotavljajo bolj celovito podporo mladim.

Posebno pozornost je treba nameniti mladim, ki se zaradi različnih okoliščin soočajo z večjim tveganjem socialne izključenosti. Pomembni so predvsem dostopnost informacij in storitev, možnosti za vključevanje v izobraževanje, zaposlitev, šport, kulturo in druge aktivnosti, možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa ter podpora pri osamosvajanju in reševanju stanovanjskega vprašanja. Pri tem je pomembno tudi ustvarjanje varnega in spodbudnega okolja, v katerem lahko mladi poiščejo pomoč, izrazijo svoje potrebe in sodelujejo pri oblikovanju rešitev, ki jih zadevajo.

V novem strateškem obdobju bo občina nadaljevala z aktivnostmi in ukrepi, ki prispevajo k večji socialni vključenosti mladih, zmanjševanju neenakosti ter ustvarjanju enakih možnosti za njihov razvoj in aktivno sodelovanje v lokalni skupnosti. Pri tem bo občina spodbujala sodelovanje z mladimi ter povezovanje pristojnih institucij, javnih zavodov, mladinskih struktur in drugih organizacij, saj je za učinkovito podporo mladim pomemben celosten in medsebojno povezan pristop.

STRATEŠKI CILJ 10: Izboljšanje pogojev za socialno vključenost mladih

UKREP 10.1: Enkratni denarni prispevek ob rojstvu otroka

Občina Semič bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z izvajanjem ukrepa enkratnega denarnega prispevka ob rojstvu otroka, ki ga je uspešno izvajala že v preteklem strateškem obdobju.

Namen ukrepa je podpora staršem oziroma družinam ob rojstvu otroka ter prispevek k ustvarjanju spodbudnega okolja za družinsko življenje v občini.

Staršem oziroma upravičencem bo ob rojstvu otroka v skladu z veljavnimi pogoji občine dodeljen enkratni denarni prispevek. Sredstva za izplačilo prispevkov zagotavlja Občina Semič v okviru občinskega proračuna.

Kot dodatno obliko podpore in simbolno dobrodošlico novorojencem bo Občina Semič vsakemu novorojencu v občini namenila tudi sadiko drevesa. S tem bo občina povezala skrb za najmlajše prebivalce s skrbjo za naravno okolje in trajnostni razvoj lokalne skupnosti. Sadika predstavlja simbol rasti, prihodnosti in povezanosti otroka z domačim okoljem. Projekt neposredno prispeva k uresničevanju Strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030.

Z nadaljevanjem ukrepa želi občina tudi v prihodnje podpirati družine ob rojstvu otrok, prispevati k prijaznemu okolju za družinsko življenje ter krepiti občutek pripadnosti lokalni skupnosti.

Kazalnik:

- število dodeljenih enkratnih denarnih pomoči mladim s stalnim prebivališčem v občini Semič.
- število podeljenih sadik drevesa.

Nosilec:

- Občina Semič.

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

UKREP 10.2: Dodatna oprostitve plačila vrtca za en plačni razred za starše, ki rešujejo stanovanjski problem

Občina Semič bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z izvajanjem ukrepa dodatnega znižanja plačila vrtca za starše oziroma mlade družine, ki rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje. Ukrep se je uspešno izvajal že v preteklem strateškem obdobju in predstavlja obliko podpore mladim družinam pri usklajevanju stroškov, povezanih z reševanjem stanovanjskega vprašanja in zagotavljanjem varstva otrok. Upravičenim staršem se plačilo vrtca zniža za en dohodkovni razred, v skladu z veljavnimi pogoji in postopki občine.

Z ukrepom želi Občina Semič tudi v prihodnje prispevati k večji ekonomski in socialni varnosti mladih družin, jim olajšati obdobje, v katerem rešujejo svoje prvo stanovanjsko vprašanje, ter ustvarjati spodbudne pogoje za družinsko življenje in bivanje mladih družin v občini.

Kazalnika:

- izvajanje ukrepa oprostitve plačila vrtca za en plačni razred za starše, ki rešujejo stanovanjski problem,
- število uporabnikov ukrepa.

Nosilec:

- Občina Semič

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000

UKREP 10.2: Sofinanciranje nadstandardnega programa v Enoti vrtec Sonček Semič

Občina Semič bo tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala s sofinanciranjem dodatnih programov in storitev v vrtcu, ki prispevajo h kakovostnejšemu varstvu ter celostnemu razvoju predšolskih otrok in hkrati predstavljajo podporo družinam.

V skladu s sklepom Občinskega sveta Občine Semič št. 603-10/2011-10 z dne 21. 10. 2011 občina sofinancira podaljšano delovanje vrtca, s čimer staršem omogoča lažje usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti ter zagotavlja, da lahko otroci tudi ob nekoliko daljšem delovnem času staršev varno in kakovostno ostanejo v vrtcu do njihovega prihoda.

Občina prav tako sofinancira dodatno zaposlitev športnega pedagoga, katerega delo je namenjeno spodbujanju gibanja in izboljševanju gibalnih sposobnosti predšolskih otrok. Redna in strokovno vodena telesna dejavnost v predšolskem obdobju pomembno prispeva k razvoju gibalnih spretnosti, koordinacije, ravnotežja in drugih sposobnosti ter podpira zdrav življenjski slog otrok.

Z ukrepom želi občina tudi v prihodnje zagotavljati kakovostnejše pogoje za predšolsko vzgojo, podpirati družine pri usklajevanju družinskega in poklicnega življenja ter spodbujati celostni telesni, gibalni in socialni razvoj otrok.

Kazalnika:

- število otrok / staršev, ki koristijo podaljšano delovanje vrtca,
- višina sredstev, ki jih Občina Semič nameni za podaljšano delovanje vrtca in zaposlitev športnega pedagoga.

Nosilec:

- Občina Semič
- Osnovna šola Belokranjskega odreda Semič, Enota vrtec Sonček

Ocenjene finančne posledice za proračun (v EUR):

Leto	2026	2027	2028	2029	2030
Znesek	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000

7. ZAKLJUČEK

Strategija za mlade Občine Semič za novo strateško obdobje predstavlja nadaljevanje prizadevanj občine za ustvarjanje spodbudnega, vključujočega in kakovostnega okolja za življenje mladih. Pri pripravi nove strategije se izhaja iz spoznanja, da so bili ukrepi pretekle strategije učinkoviti in da številni med njimi še vedno ustrezajo potrebam mladih in lokalne skupnosti. Zato nova strategija v pomembnem delu ohranja ukrepe, ki so se v preteklem obdobju izkazali kot uspešni, jih po potrebi posodablja in dopolnjuje ter hkrati uvaja nove ukrepe, ki odgovarjajo na aktualne potrebe in predloge mladih.

Strategija je pomembna zato, ker področje mladine obravnava celostno in dolgoročno. Položaj mladih ni odvisen od enega samega področja, temveč ga oblikujejo možnosti izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske osamosvojitve, kakovostnega preživljanja prostega časa, dostopa do športa in kulture, socialne varnosti, zdravja, podjetništva, družinskega življenja ter možnosti sodelovanja v lokalni skupnosti. Strategija ta področja povezuje in jih umešča v skupen okvir lokalne mladinske politike.

Sistematična skrb za mlade je pomembna tudi z vidika dolgoročnega razvoja Občine Semič. Mladi predstavljajo pomemben človeški, ustvarjalni in razvojni potencial lokalne skupnosti. Njihovo znanje, energija, inovativnost, podjetnost in pripravljenost za sodelovanje pomembno prispevajo k družbenemu, kulturnemu in gospodarskemu razvoju občine. Občina, ki ustvarja pogoje, v katerih lahko mladi razvijajo svoje potenciale, se izobražujejo, zaposlujejo, ustvarjajo, si ustvarijo družino in aktivno sodelujejo v skupnosti, hkrati ustvarja pogoje za svoj dolgoročni razvoj.

Pomemben element uspešnega izvajanja strategije je sodelovanje mladih pri oblikovanju in izvajanju lokalne mladinske politike. Mladi najbolj poznajo svoje potrebe, izzive in pričakovanja, zato je njihov glas pomemben pri presoji, ali so posamezni ukrepi učinkoviti in ali odgovarjajo na dejanske potrebe. Občina si bo prizadevala za nadaljnje razvijanje dialoga z mladimi ter za ustvarjanje možnosti, da mladi s svojimi pobudami, predlogi in aktivnim sodelovanjem sooblikujejo življenje v občini.

Strategija za mlade tako predstavlja zavezo Občine Semič, da bo tudi v prihodnje sistematično in dolgoročno skrbela za položaj mladih. Njeno izvajanje bo temeljilo na načelih dostopnosti, enakih možnosti, vključevanja, sodelovanja, medgeneracijskega povezovanja in odgovornega upravljanja javnih sredstev. Uspeh strategije se ne bo meril zgolj s številom izvedenih aktivnosti, temveč predvsem z njihovim vplivom na kakovost življenja mladih.

Občina bo zato tudi v novem strateškem obdobju nadaljevala z izvajanjem ukrepov, spremljala njihove učinke in se odzivala na spreminjajoče se potrebe mladih. Pri tem bo pomembno sodelovanje z mladimi, mladinskimi strukturami, javnimi zavodi, društvi, gospodarstvom in drugimi deležniki.

Občina Semič želi biti okolje, v katerem mladi lahko odrasčajo, se razvijajo, ustvarjajo, sodelujejo in si ustvarijo svojo prihodnost. Strategija za mlade za obdobje 2026 - 2030 je eden od ključnih instrumentov, s katerim občina to zavezo uresničuje. Mladi niso le prihodnost občine, temveč njen pomemben del že danes. Zato je vlaganje v mlade hkrati vlaganje v kakovost življenja, povezanost in razvoj celotne občine.

8. VIRI

1. Babnik Jure, Baumkircher Tanja, Beočanin Tadej, Blazinšek Alenka, Brvar Primož, Gril Alenka, Cepin Matej, Ferjančič Primož, Fištravec Andrej, Hribar Sandi, Rostohar Dženi in Škulj Janez (2009): Vključevanje, participacija in aktivno državljanstvo preko članskih oblik mladinskega dela. Ljubljana: Movit NA Mladina.
2. Bakovnik Nina, Beočanin Tadej, Berglez Sara, Dadič Katja, Lebar Lea, Lebič Tadej, Mesec Staša, Mužica Rozana, Praprotnik Laura, Ranc Igor in Straus Matevž (2012): Lokalna mladinska politika. Ljubljana: Zveza ŠKIS, Mladinski svet Ajdovščina.
3. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Urad Republike Slovenije za mladino. (2023). *Resolucija o Nacionalnem programu za mladino za obdobje 2024–2032*. Republika Slovenija.
4. Občina Semič. (2020). *Strategija za mlade Občine Semič 2021–2025*. Občina Semič
5. Občina Semič. (2011). *Sklep Občinskega sveta Občine Semič št. 603-10/2011-10 z dne 21. 10. 2021*. Občina Semič.
6. Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS). (2010). *Uradni list Republike Slovenije, št. 42/2010 in 21/2018*.
7. Zakon o mladinskih svetih (ZMS), Uradni list Republike Slovenije, št. 70/2000, 42/2010 in 45/2024. PISRS. PISRS – Zakon o mladinskih svetih
8. MOVIT. (2023). *Mladje, 43: Aktivna participacija mladih*. Dostopno prek: https://www.movit.si/wp-content/uploads/2025/11/Mladje_43_splet.pdf (20. 8. 2026)
9. Mesojedec, T., Pucelj Lukan, P., Milenković Kikelj, N., Mrak Merhar, I., & Grbec, A. (2014). Mladi in socialna vključenost. Mladinski svet Slovenije. Dostopno na: https://mss.si/wp/wp-content/uploads/2020/06/2014-10_socialna-vkljucenost.pdf (21. 8. 2026)
10. RTV Slovenija. (2024, 23. april). MSS: Bivanjska problematika je postala največji izziv za mlade, celo večji kot zaposlitev. Dostopno na: <https://www.rtvlo.si/slovenija/mss-bivanjska-problematika-je-postala-najvecji-izziv-za-mlade-celo-vecji-kot-zaposlitev> (24. 8. 2026)
11. RTV Slovenija. (2026, 6. marec). Kako mladi gledajo na prihodnost: Vse več jih dvomi, da si bodo lahko privoščili lasten dom. Dostopno na: <https://www.rtvlo.si/slovenija/kako-mladi-gledajo-na-prihodnost-vse-vec-jih-dvomi-da-si-bodo-lahko-privoscili-lasten-dom/790486> (24. 8. 2026).